କର୍ମଯୋଗୀ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ

ଡକ୍ଟର ଯକ୍ଷକୁମାର ସାହୁ

ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଦ୍ୱାରା ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ଗଭୀର ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ ସେ ଜୀବନକୁ ଏକ ସଂଗ୍ରାମ ଓ ନିଜକୁ ଭଗବାନଙ୍କର ଜଣେ ସୈନିକ ବୋଲି ମନେ କଲେ । ସେ କହୁଥିଲେ ଯେ ଭଗବାନ ଆମକୁ ଏକ ପରିବାର ଦେଇଛନ୍ତି,ସମାଜ ଦେଇଛନ୍ତି , ଦେଶ ଓ ଜାତି ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିବା ହିଁ ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ଭଗବାନଙ୍କର ପୂଜା ବୋଲି ମନେକରି ତାହା ତାଙ୍କର ଜଣେ ସୈନିକ ରୂପେ ପାଳନ କରିଯିବା ଉଚିତ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମରୁ ଓହରିଯାଇ ସନ୍ୟାସୀ ହେଲେ ବା କେବଳ ପୂଜା ପାଠରେ ଦିନ କଟାଇଲେ, ତାହା ପଳାୟନବାଦ ହେବ ଏବଂ ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମରେ ପରାଜୟ ସଦୃଶ ହେବ । ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମକୁ କର୍ମଯୋଗ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସୁତରାଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ସେ ଥିଲେ ସଂଗ୍ରାମୀ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ସେ ଜଣେ କର୍ମଯୋଗୀ । ଅତି ପରିଣତ ବୟସରେ ମଧ ସେ ଦିନରାତି କାମକରିବାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରଭାବ ଫଳରେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ସାହସୀ, ନିର୍ଭୟ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟବାଦୀ ପୁରୁଷ ହୋଇପାରିଲେ । ସେ ସ୍ୱଳ୍ପଭାଷୀ ଥିଲେ । ସ୍ପଷ୍ଟବାଦୀ ହୋଇ ମଧ ସେ ଥିଲେ ମିଷ୍ଟଭାଷୀ । ସେ ଛୋଟ ବଡ଼ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରେମ ଓ ମୈତ୍ରୀର ବନ୍ଧନରେ ଆବଦ୍ଧ କରି ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ।୧୯୩୮ ରେ ସମ୍ବଲପୁରରେ ଆୟୋଜିତ ସେବାଦଳ ଟ୍ରେନିଂରେ ପାଣିମୋରାର ପାଞ୍ଚଜଣ କର୍ମୀ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଚମରୁ ପରିଡ଼ା ସେମାନଙ୍କ ମଧରେ ଥିଲେ ଅନ୍ୟତମ । ସେହି ସମୟର କଥାକୁ ସ୍ମରଣ କରି ଚମରୁ ଲେଖିଛନ୍ତି, "ପଣ୍ଡିତ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ମିଶ୍ର ଯଦିଓ ଅନନ୍ୟ ପ୍ରତିଭାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ, ତଥାପି ଆମପରି ଗାଁ ଗହଳିର ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ସେ ଥିଲେ ବହୁ ଉଚ୍ଚରେ । ଆମେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ଠାରେ ହିଁ ମନର ନିଃସଙ୍କୋଚ ଭାବନା ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସାହସ ପାଉଥିଲୁଁ ।"

ଜଣେ ରାଜନୈତିକ ନେତା ହେବାପାଇଁ ଯେଉଁସବୁ ଗୁଣ ଦରକାର, ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ଠାରେ ତହିଁରୁ ଅନେକଟା ନଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ସେ ନେତା ନୁହନ୍ତି, ବରଂ ଜଣେ କର୍ମୀଥିଲେ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କାମରେ ଲଗାଇବା ଅପେକ୍ଷା ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଳିମିଶି କାମ କରିବାରେ ସେ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ଆନ୍ତରିକତା ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଗୁଣ ଯୋଗୁଁ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେଉଥିଲେ । ସୁତରାଂ ତାଙ୍କୁ କଂଗ୍ରେସ ଦଳର ରାଜନୈତିକ ନେତା ନକହି ଭାରତୀୟ ସମାଜର ଗୁରୁ ବୋଲି କହିଲେ ତାଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ମାନ ହେବ ।

ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗ ଦେବା ପରେ ପରେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ତାଙ୍କର ବିଦେଶୀ ବସ୍ତ୍ରର ପୋଷାକ ସବୁକୁ ଜାଳି ଦେଲେ ଏବଂ ଖଦୀଲୁଗା ପରିଧାନ କଲେ । ଏହା ପରେ ସେ ଘରେ ଏକ ଚରଖା ରଖି ନିଜ ହାତରେ ସୂତା କାଟିଲେ । ସୂତା କଟାକୁ ଦୈନନ୍ଦିନ କର୍ମ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ପ୍ରତିଦିନ କିଛି ନା କିଛି ସମୟ ସେ ଏଥିରେ ଅତିବାହିତ କଲେ । ଏହି ଅଭ୍ୟାସ ସେ ବୃଦ୍ଧ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖିପାରିଥିଲେ ।। ଏହି କାମ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ କପାର "ଶିରୀ" ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ପାଣିମୋରା ଗାଁର ଖଦୀ ମଣ୍ଡଳ ତାଙ୍କୁ ଅନେକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିରୀ ଯୋଗାଉଥିଲା ।

ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରତ୍ୟାହାର ପରେ ପରେ ୧୯୨୨ ଏପ୍ରିଲରୁ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଖଦୀର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଆତ୍ମ ନିୟୋଗ କଲେ । ତାଙ୍କର ଉଦ୍ୟମରେ ଶାସନ ନିକଟସ୍ଥ ଷଣ୍ଢସିଂହା ଗ୍ରାମରେ ଏକ ଖଦୀକେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହେଲା ଏବଂ ସେ ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଲେ ।୧୯୨୫ ରେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଖଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରିବା ଆଗରୁ ସମ୍ବଲପୁରରେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇସାରିଥିଲା । ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଏହାର ଅନ୍ୟତମ ପ୍ରବକ୍ତା ଥିଲେ ।

୧୯୨୮ ଡିସେମ୍ବର ୨୩ ତାରିଖରେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଖଦୀ ଗସ୍ତରେ ସମ୍ବଲପୁର ଆସିଥିଲେ । ଏହି ଅବସରରେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଚିନ୍ତାମଣି ପୂଜାରୀଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ମିଳିତ ହୋଇ ପଞ୍ଚପଡ଼ାରେ ଏକ ଖଦୀ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ । ରେମଣ୍ଡାରେ ମଧ ଏହିପରି ଏକ ଖଦୀ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ହୋଇଥିଲା, ସମୟ ଅଭାବରୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ଖଦୀ ପ୍ରଦର୍ଶନୀକୁ ନିଆଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ବୋଲି ଜିଲ୍ଲା କଂଗ୍ରେସ କମିଟୀ ତରଫରୁ ସଫେଇ ଦିଆଗଲା । ଏଥିରେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଓ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁମାନେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହେଲେ ଏବଂ ପରେ ଏହା ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଏହି ଗସ୍ତ ସମୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ବେହେରା ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚର୍ଚ୍ଚାପାଇଁ ନୃସିଂହ

ଗୁରୁଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଗୁରୁଜୀ ଏହା ତାଙ୍କର ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ ବୋଲି ମନେ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅବସରରେ ସେ ଅତି ନିକଟରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଲାଭ କଲେ । ମା କସ୍ତୁରବାଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ । ଉଭୟଙ୍କର ପଦସ୍ପର୍ଶ କରି ସେ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେ କଲେ ।

ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗ ଦେବାପରେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ହରିଜନ ସେବାକୁ ଜୀବନର ଏକ ବ୍ରତ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ପ୍ରକାଶିତ ଲେଖାମାନ ତାଙ୍କୁ ଏ ଦିଗରେ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥିଲା । ଗାନ୍ଧିଜୀ ଅତି ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଘୋଷଣା କଲେ ଯେ କୌଣସି ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତାର ଆଭାସ ନାହିଁ; ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ପୁରୋହିତ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥସାଧନ ପାଇଁ ଏହାର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ସବୁ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ସମସ୍ତେ ଭଗବାନଙ୍କ ସନ୍ତାନ । ତାଙ୍କଠାରେ ସମସ୍ତେ ସମାନ, କେହି ବେଶି ପ୍ରିୟ ବା କମ୍ ପ୍ରିୟ ନୁହନ୍ତି । ଭଗବାନଙ୍କ ପବିତ୍ର ପରିବାରରେ ସମସ୍ତେ ଭାଇ ଭଉଣୀ । ତେଣୁ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି କାହିଁକି ? ହିନ୍ଦୁଧର୍ମରେ ଏହି କଳଙ୍କ ବୋଲି ଦେଇ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜକୁ ସ୍ଥାଣୁ କରିଦିଆଯାଇଛି । ଏହି କଳଙ୍କରୁ ମୁକ୍ତ ନହେଲା ଯାଏ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜର ପ୍ରଗତି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଓ ତାଙ୍କର ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ହୃଦବୋଧ ହେଲା ଯେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଉଦ୍‌ବେଳିତ ଏହି ଆହ୍ୱାନ ସତ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ସେମାନେ ଶପଥ ନେଲେ ଯେ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜକୁ ଏହି କଳଙ୍କରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଆପ୍ରାଣ ଉଦ୍ୟମ କରିବେ ।

ଏହାପରେ ସମ୍ବଲପୁରରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ହରିଜନ ଆନ୍ଦୋଳନ । ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଏଥିରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଭୂମିକା ନେଲେ । ୧୯୩୩ ର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ କଟକରେ ପ୍ରାଦେଶିକ ହରିଜନ ସଂଘର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା ଏବଂ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ହରିଜନ ସଂଘର ଦାୟିତ୍ୱ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରାଗଲା । ସେହି ଦିନରୁ ସେ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ହରିଜନ ସେବାସଂଘର ଚିରଦିନ ପାଇଁ ସଂପାଦକ ହୋଇ ରହିଲେ । ୧୯୩୪ ମେ ମାସରେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ହରିଜନ ଗସ୍ତରେ ସମ୍ବଲପୁର ଆସିଲେ । ହରିଜନ ସଂଘର ସଂପାଦକ ରୂପେ ଏହା ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷାର ସମୟ ଥିଲା । ସେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ପାଖେ ପାଖେ ରହୁଥିଲେ ; ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବଲପୁରର ହରିଜନ ବସ୍ତିର ଠେଲକୋ ପଡ଼ାର ପରିଦର୍ଶନ ପାଇଁ ନେଲେ ;ବାଟରେ କୁଷ୍ଠ ରୋଗୀମାନଙ୍କର ବସ୍ତି ବୁଲାଇ ଦେଖାଇଲେ । ଗାନ୍ଧିଜୀ କୁଷ୍ଠରୋଗୀ ମାନଙ୍କ ସହିତ କିଛି ସମୟ କଟାଇଲେ । ସେ ହରିଜନ ବସ୍ତିର ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଓ ହରିଜନମାନଙ୍କ ଉନ୍ନତ ଜୀବନ ଦେଖି ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ଏବଂ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ଏହାପରେ ଯେତେବେଳେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ସମ୍ବଲପୁର ଫାଟକ ନିକଟ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ସୂପକାରଙ୍କ ଖମାର ଘରେ ହରିଜନ ଛାତ୍ରାବାସର ଉଦ୍‌ଘାଟନ କଲେ । ତାଙ୍କର ଆଖି ପଡ଼ିଲା ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ଉପରେ । ଏହି ସମୟରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ କୁହାଗଲା ଯେ ନୃସିଂହ ବାବୁ ସେହି ଛାତ୍ରାବାସର ପରିଚାଳକ ହେବେ । ଗାନ୍ଧିଜୀ ଟିକିଏ ହସିଲେ । ସେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ କହିଲେ; "ତୁମେ ବାକି ସବୁ ଆନ୍ଦୋଳନ ଛାଡ଼ି ଏକମାତ୍ର ଏହି ହରିଜନ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଆତ୍ମ ନିୟୋଗ କର । ଭଗବାନ ତୁମର ମଙ୍ଗଳ କରିବେ ।" ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ଆଖିରୁ ଦୁଇଧାର ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ ଗଡ଼ିଗଲା । ସେହିଦିନରୁ ସେ ହରିଜନ ସେବାରେ ସମର୍ପିତ ଜୀବନ ହୋଇ ରହିଲେ ।

ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ୧୯୩୪ ରୁ ୧୯୪୨ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହରିଜନ ଛାତ୍ରାବାସର ପରିଚାଳକ ଥିଲେ । ବସ୍ତୁତଃ ସେ ପରିଚାଳକ ନୁହେଁ, ହରିଜନମାନଙ୍କର ପିତା ତୁଲ୍ୟ ଥିଲେ । ଗୁରୁଜୀ ନିଜେ ଛାତ୍ରାବାସରେ ରହୁଥିଲେ । ପିଲାଙ୍କର ସୁଖ ଦୁଃଖ ବୁଝୁଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ ଜଳଖିଆ ଯୋଗାଡ଼ କରୁଥିଲେ, ରାନ୍ଧିବା ପାଇଁ ଚାଉଳ ଡାଲି ଆଣୁଥିଲେ, ପିଲାଙ୍କ ପାଠ ପାଇଁ ବହିପତ୍ରରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦୁଆତ କଲମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁକିଛି ତାଙ୍କୁ ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ପିତୃଶ୍ରାଦ୍ଧ ଦିନ ହରିଜନ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଭୋଜନ କରିବାକୁ ସେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିଲେ । ବାସ୍ତବରେ ଛାତ୍ରାବାସ ଏକ ପରିବାର ତୁଲ୍ୟ ଅଟେ । ୧୯୪୨ ରେ ଭାରତଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହେବାପରେ ସମ୍ବଲପୁରର ଡେପୁଟୀ କମିଶନର ଏହି ଛାତ୍ରାବାସକୁ ଆସି ଗୁରୁଜୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରି ନେଇଥିଲେ । ସେ ଜେଲ ଯିବା ପରେ ଶିବନାରାୟଣ ପାଢ଼ୀ ଛାତ୍ରାବାସର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଲେ । ମାତ୍ର ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଏହା ପୁରାପୁରି ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ।

ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ହରିଜନ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ରେଖା ବୋଲି ମନେକଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଆସକ୍ତି ବରଂ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ସେ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳ ୪ଟାରୁ ଉଠୁଥିଲେ, ବ୍ରାହ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭଜନଗାନ ପୂର୍ବକ ପୂଜାପାଠ ସାରି ଦେଉଥିଲେ, ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଉପାସନା କରୁଥିଲେ, ପିତୃଶ୍ରାଦ୍ଧ ଓ ତର୍ପଣ କରୁଥିଲେ,ଚଣ୍ଡୀପାଠ କରୁଥିଲେ, ବ୍ରତ ଉପବାସ କରୁଥଲେ, ଉପବୀତ ଅଶୁଦ୍ଧ ହେଲେ ଶୁଦ୍ଧ କରୁଥିଲେ । ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପେ ସେ ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମ ଧର୍ମ ପାଳନ କରୁଥିଲେ ।

ବହୁମୁଖୀ ଦେଶସେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ରହି ମଧ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ସାମ୍ବାଦିକତାକୁ ଜୀବନରେ ପେଷାରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କିଛି କିଛି ସମୟ ନିୟୋଗ କରିଥିଲେ । ପିଲାଦିନରୁ ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଆସକ୍ତି ରହିଥିଲା । ସରଣ୍ଡାରେ ମାମୁଁଘରେ ରହି ପ୍ରାଇମେରୀ ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ିବା ସମୟରେ ମାମୁଁ ପାଖକୁ "ସମ୍ବଲପୁର ହିତୈଷିଣୀ" ପତ୍ରିକା ନିୟମିତ ଆସୁଥିଲା ଏବଂ ତହିଁରୁ ସେ କିଛି କିଛି ପଢୁଥିଲେ । ସମ୍ବଲପୁରରେ ମି.ଇ. ସ୍କୁଲରେ ନାମ ଲେଖାଇଲେ ପରେ ସେ ଅନେକ ପତ୍ରପତ୍ରିକାର ସଂସର୍ଗରେ ଆସିଲେ ଏବଂ ହାଇସ୍କୁଲରେପଢ଼ିଲା ବେଳକୁ ପତ୍ରପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା ତାଙ୍କର ଏକ ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ୧୯୨୧ ରୁ ସେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ 'ୟଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡିଆ' ପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ମାତ୍ର ଇତି ମଧରେ ସମାଜ ପତ୍ରିକା ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଆକର୍ଷଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା । 'ସମାଜ' ୧୯୧୯ର ଦଶହରା ଦିନ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ ସଂପାଦନାରେ ସାପ୍ତାହିକ ପତ୍ରିକା ରୂପେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ୧୯୨୮ ମସିହାରୁ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳ

ସଂପର୍କରେ 'ସମାଜ'ପତ୍ରିକାକୁ ସମୟ ସମୟରେ ସମ୍ବାଦ ପଠାଉଥିଲେ । ୧୯୩୦ ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ଅକ୍ଷୟ ତୃତୀୟା ଦିନ ଏହା ଦୈନିକ ହେଲା । ମାତ୍ର ୧୯୩୨ ରୁ ସେ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ 'ସମାଜ' ର ଏଜେଣ୍ଟ ହେଲେ ଏବଂ ପରେ ସମ୍ବାଦ ଦାତା ହେଲେ ।

'ସମାଜ' ପତ୍ରିକା ପ୍ରତି ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଆକର୍ଷଣର ଦୁଇଟି କାରଣ ଥିଲା । ପ୍ରଥମଟି ହେଲା 'ସମାଜ' ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଗଭୀର ସମ୍ମାନ । ୧୯୨୮ ଜୁନ ମାସରେ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କର ଅକାଳ ଦେହାନ୍ତ ପରେ ଗୁରଜୀ ମନେ କଲେ ଯେ 'ସମାଜ' ପତ୍ରିକାର ଲୋକପ୍ରିୟତା ପାଇଁ କିଛି କରିପାରିଲେ ତାହା ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଯଥାର୍ଥ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ହୋଇପାରିବ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ 'ସମାଜ' ଥିଲା ଓଡ଼ିଶାରେ କଂଗ୍ରେସ ଆନ୍ଦୋଳନର ମୁଖପତ୍ର । କଂଗ୍ରେସର ନୀତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ବାର୍ତ୍ତା ଉପରେ ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଥିଲା । ଜଣେ କଂଗ୍ରେସ କର୍ମୀ ରୂପେ ଏହାର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଏକ ପବିତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ଗୁରୁଜୀ ମନେ କଲେ । ଏପରିକି କାଖରେ 'ସମାଜ' ବିଡ଼ାଧରି ଘର ଘର ବୁଲି କାଗଜ ଦେଇ ଆସୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ନିଷ୍ପାପର ଉଦ୍ୟମରେ ସମାଜର ଗ୍ରାହକ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ରୁତଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ବିଶେଷ କରି ପଶ୍ଚିମ ଓଡିଶାରେ 'ସମାଜ'କୁ ଘରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ସେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏପରିକି ବହୁ ଲୋକ 'ସମାଜ' କହିଲେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କୁ ବୁଝୁଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ସ୍ୱତଃସ୍ଫୁର୍ତ୍ତ ଭାବରେ ତାର ଗ୍ରାହକ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସେ କେତେଜଣ ହକର୍ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ । ମାତ୍ର ଏହାପରେ ମଧ୍ୟ ସେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ କାଗଜ ବାଣ୍ଟୁଥିଲେ ଏବଂ ଦୂର ଅଞ୍ଚଳକୁ ସାଇକେଲରେ କାଗଜ ପହଞ୍ଚାଉଥିଲେ । ସମ୍ବାଦଦାତା ହିସାବରେ ତାଙ୍କର ମାସିକ ପ୍ରାପ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁର ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ଆଗରୁ ତାହା ୨୫୦ ଟଙ୍କାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

୧୯୩୭ ରେ ବୋଧରାମ ଦୁବେ ଓଡ଼ିଶାର ମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲାପରେ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ୟମରେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ Associated Press of India ର ସମ୍ବାଦଦାତା ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଲେ । ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ଏହି ସଂସ୍ଥାର ନାମ Press Trust of India ବା PTI ହୋଇ ରହିଲା ଏବଂ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ପିଟିଆଇର ପ୍ରତିନିଧି ରୂପେ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇଲେ ।

୧୯୩୭ ରେ ଗୁରୁଜୀ 'ଜାଗରଣ' ପତ୍ରିକାର ସଂପାଦକ ଥିଲେ । ଏହି ପତ୍ରିକା କଂଗ୍ରେସ ଯୁବ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ମୁଖପତ୍ର ରୁପେ ୧୯୩୬ ରେ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ବହିଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ସାମ୍ବାଦିକତା ଗ୍ରହଣ କଲାପରେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଭାର ବହୁତ ବଢିଗଲା । ସେ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳ ୪ଟାରୁ ଉଠି ନିତ୍ୟକର୍ମ ପୂଜା ପାଠ ସାରି କାମରେ ବାହାରି ପଡ଼ନ୍ତି । ରାତିରେ ଶୋଇଲା ବେଳକୁ ବାରଟା ହୋଇଯାଏ । ତାଙ୍କର ବହୁମୁଖୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସେ ଅନବରତ ବ୍ୟସ୍ତ ରହନ୍ତି ।

ଭୋଜନରେ ତାଙ୍କର କଟକଣା ବେଶୀ । ବିଦେଶୀ କଳରେ ତିଆରି ବୋଲି ଚିନି ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଭୋଜିକୁ ଖାଇଯିବେ, ଚିନି ପଡ଼ିଥାଏ ବୋଲି ଖିରୀ ଖାଇବେ ନାହିଁ । ସେ ଥିଲେ ନିରାମିଶାଷି । ଥରେ ସେ ରିଲିଫ ବାଣ୍ଟିବାକୁ ଗଲାବେଲେ ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ ଭୁଲବଶତଃ ଛତୁଭାବି ମାଂସ ତରକାରୀ ଖାଇଥିଲେ । ଏହା ଜାଣିଲା ପରେ ସେ ଅନୁତାପ କଲେ ଏବଂ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ସ୍ୱରୁପ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ଅନଶନ କଲେ । ବିଡ଼ି ସିଗାରେଟର ସେ ଧାର ଧାରୁ ନଥିଲେ ଚା, କଫି ଓ କୋକାକୋଲା ଆଦି ବି ସ୍ପର୍ଶ କରୁ ନଥିଲେ । ଜଣେ ସାମ୍ବାଦିକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏତେ କଟକଣା ଚିନ୍ତା କରି ହୁଏ ନାହିଁ ।

ତାଙ୍କର ନିତିଦିନିଆ ପୋଷାକ ଥିଲା, ଆଣ୍ଠୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଦଡ଼ ଧୋତି, କାନ୍ଧରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଦଡ଼ ଗାମୁଛା । ଦେହ ପୁଙ୍ଗୁଳା । କାନ୍ଧରେ ଝୁଲୁଥାଏ ଝୁଲା ମୁଣିଟିଏ, ତହିଁରେ ଥାଏ କେତେ ପ୍ରକାର କାଗଜ ପତ୍ର ଓ ଦୁଆତ କଲମ ଆଦି ଉପକରଣ । ମୁକୁଳା ପାଦ, ଯୋତା କି ଚପଲ କେବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଖରା ବର୍ଷା ପାଇଁ ତାଳପତ୍ର ଛତାଟିଏ ଧରନ୍ତି । ସେ ଥିଲେ ବାଙ୍ଗରା, ପ୍ରାୟ ୫ଫୁଟ ଉଚ୍ଚ ହେବେ । ଚନ୍ଦନ ଚର୍ଚ୍ଚିତ କପାଳରେ ଚନ୍ଦ୍ରରେଖା ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶୁଥାଏ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁମାନେ ବାମନ ଅବତାର ବୋଲି କହନ୍ତି । ଅଫିସର ମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ, ଚାଷି ମୂଲିଆଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ, ସଭାସମିତିରେ ବା ଯେ କୌଣସି ଠାରେ ଥିଲେ ବି ତାଙ୍କର ସେହି ଗୋଟିଏ ପୋଷାକ । ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କେତେକ ଗାନ୍ଧୀ ବୋଲି କହନ୍ତି ତ କେତେକ ଗାଉଁଲିଆ ବୋଲି କହନ୍ତି । କେତେକ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି ତ କେତେକ ସମାଲୋଚନା କରନ୍ତି । ମାତ୍ର ତାଙ୍କ ଠାରେ ମାନ ଅଭିମାନ ନଥିଲା, ନିନ୍ଦାସ୍ତୁତିରେ ସେ ବିଚଳିତ ନଥିଲେ । ଏ ସଂପର୍କରେ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ।

ଥରେ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା । ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ବିମାନ ଘାଟିରେ ଯେତେବେଳେ ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାରରେ ଆସିଥିଲେ, ତାଙ୍କର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ପାଇଁ ସେଠାରେ ବିରାଟ ଜନସମାବେଶ ହୋଇଥିଲା । ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଜଣେ ସାମ୍ବାଦିକ ରୂପେ ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ସ୍ଥାନରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଇନ୍ଦିରାଜୀ ବିମାନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଚାଲି ଆସୁଥିବା ବେଳେ ହଠାତ ଆଖି ପଡ଼ିଲା ଋଷି ପ୍ରତିମ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ଉପରେ । ମୁହଁର ଚେହେରା ଠିକ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଭଳି; ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦ ମଧ୍ୟ ଠିକ ତଦନୁରୂପ । ଇନ୍ଦିରାଜୀଙ୍କ ମନେ ହେଲା ସତେ ଯେପରି ବାପୁ ଠିଆ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ଅନାଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେ ଅଥୟ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ଯନ୍ତ୍ର ଚାଳିତ ଭଳି ସେ ନୃସିଂହଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ପଦସ୍ପର୍ଶ କରି ପ୍ରଣତି ଜଣାଇଲେ ।

ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳର ଗୁରୁତ୍ୱ, ତାଙ୍କର ବେଶଭୁଷା, ତାଙ୍କର ଆନ୍ତରିକତା, ଆଧାତ୍ମିକତା, ଓ ଦେଶ ପ୍ରାଣତା ଏବଂ ହରିଜନମାନଙ୍କ ସେବାରେ ତାଙ୍କର ସମର୍ପିତ ଜୀବନ ଯୋଗୁଁ ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ

ସହିତ ତୁଳନା କରି "ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ଗାନ୍ଧୀ" ବୋଲି ଅଭିହିତ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଆସିଥିବା ଲୋକମାନେ କହନ୍ତି ଯେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ବଞ୍ଚିରହିଥିଲେ । ତେଣୁ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ସେଦିନ ଯେ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଠାରେ ବାପୁଜୀଙ୍କୁ ଦେଖି ପାରିଲେ ଏହା ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ବିସ୍ମିତ କରିଥିଲେ ମଧ ଅସାଧାରଣ ନଥିଲା ।

ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଏହିପରି ଆଉଥରେ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ ଲାଭ କରିଥିଲେ ୧୯୮୩ ଡିସେମ୍ବର ୧୬ ତାରିଖ ଦିନ ଝାରସୁଗୁଡ଼ାରେ ଅଶୋକ ନିବାସ ଠାରେ । ସେଦିନ ଓଡ଼ିଶାର ଗଭର୍ଣ୍ଣର ବିଶ୍ୱମ୍ଭରନାଥ ପାଣ୍ଡେ ଏକ ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେବା ପାଇଁ ଅଶୋକ ନିବାସ ଆସିଥିଲେ । ବୟୋବୃଦ୍ଧ ସାମ୍ବାଦିକ ରୂପେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କୁ ସବା ଆଗଧାଡ଼ିରେ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଗଭର୍ଣ୍ଣର ପାଣ୍ଡେ ଦିନେ ଜଣକୋଟିର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଥିଲେ ଏବଂ ସେତେବେଳେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ସାଧାରଣ ପରିଚୟ ଥିଲା । ଗୁରୁଜୀ ଭାବିଥିଲେ ଯେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ସେ କଥା ଆଉ ମନେ ରଖି ନଥିବେ । ସେହି ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଭୁରୁଣୀ ବିଶି ଆଙ୍ଗୁଠିରେ କଣିନଖା ହୋଇ ରକ୍ତିଆ ଲସା ବାହାରୁଥିଲା । ଗୁରୁଜୀ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ କାଳେ ଯଦି ଗଭର୍ଣ୍ଣର ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିପାରି ହାତ ମିଳାଇ ଦିଅନ୍ତି, ତାଙ୍କ ହାତରେ ପୂଜ ଲାଗିଯିବ । ବିବ୍ରତ ହୋଇ ସେ ରୁମାଲରେ ପୂଜ ପୋଛୁଥିଲେ । ଏତିକି ବେଳେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ତାଙ୍କୁ କୁଣ୍ଡାଇ ଧରିଲେ ଏବଂ ପୂର୍ବର ପରିଚୟ କଥା ମନେ ପକାଇଦେଲେ । ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଆଖି ଛଳଛଳ ହୋଇ କଣ୍ଠରୁଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା । ସେ ନିର୍ବାକ ହୋଇ ଚାହିଁଲେ ଗଭର୍ଣ୍ଣରଙ୍କ ମୁହଁକୁ ।

ନୃସିଂହ ଗୁରୁ କ୍ରମେ ଉପଲବ୍ଧି କରୁଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ହାସଲ କରାଗଲା, ତାହା ବିଫଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ କଂଗ୍ରେସ ଦଳ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ପଥରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇଛି ଏବଂ ଅନେକ କର୍ମୀ ଓ ନେତା ବିରକ୍ତ ହୋଇ କଂଗ୍ରେସକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରୁଛନ୍ତି ଓ ନୂଆଁ ନୂଆଁ ଦଳ ଗଠନ କରୁଛନ୍ତି । ଦେଶରେ ଅର୍ଥ ଓ କ୍ଷମତା ପାଇଁ କୁତ୍ସିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଚାଲିଛି । ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁର୍ନୀତି ବ୍ୟାପିଯାଉଛି । ଗଣତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ଏକ ପ୍ରହସନରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ।

ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ନିଜକୁ ଉତ୍ସର୍ଗୀତ କରି ପରିବାରର ସୁଖ ଦୁଃଖ, ବିପଦ ଆପଦରେ ଭାଗନେଇ ପାରିନଥିଲେ । ୧୯୪୨ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ସବାସାନ ଛଅବର୍ଷର କନ୍ୟା ଦିନେଶ୍ୱରୀର ଅସୁସ୍ଥତା ସତ୍ୱେ ସେ ଜେଲକୁ ଗଲେ । ତିନି ଦିନ ପରେ ତା'ର ହଠାତ୍ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ଜେଲ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଝିଅର ଶେଷ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ । ଗୁରୁଜୀ ପୋଲିସ ସହିତ ଆସି ଅଲିଅଳ କନ୍ୟାର ଶବ ଉପରେ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ଅର୍ପଣ କଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଆତ୍ମୀୟମାନଙ୍କୁ ଅଶ୍ରୁଭରା ନୟନରେ ଅନାଇ ଦେଇ ପୋଲିସ ସହିତ ଜେଲକୁ ଫେରିଗଲେ । ଶୋକ ସନ୍ତପ୍ତା ସ୍ତ୍ରୀ ବା ପରିବାରର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଟିକିଏ ସାନ୍ତ୍ୱନା ବି ଦେଇପାରିଲେ ନାହିଁ । ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭପରେ ମଧ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ନିଜ ପାଇଁ ବା ପରିବାର ପାଇଁ କିଛି ସୁବିଧା ପାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ ନେବା ପାଇଁ ନେତା ନଥିଲେ । ଦେଶ ପାଇଁ ଦେବାରେ ସେ ଆନନ୍ଦ ପାଉଥିଲେ ।

ଜୀବନର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ତାଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁତ୍ର ତାରାକାନ୍ତଙ୍କୁ 'ସମାଜ' କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ ସମ୍ବାଦ ଦାତା ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ତାରାକାନ୍ତ ବାବୁ ଦୀର୍ଘ ଦଶବର୍ଷ କାଳ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ଦାୟିତ୍ୱ ପାଳନ କଲା ପରେ ତାଙ୍କୁ ବିନା କାରଣରେ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅନ୍ତର କରି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଲେ । ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଏଥିରେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ମଧ କିଛି ପ୍ରତିବାଦ କଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ନବନିଯୁକ୍ତ ସମ୍ବାଦ ଦାତାଙ୍କୁ ଆଦରରେ ଗ୍ରହଣ କରିନେଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ବୋଡ଼ାସମ୍ବର - ପଦ୍ମପୁରର ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କର ଆୟ ବହିର୍ଭୂତ ସଂପତ୍ତିର ସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ଆୟକର ବିଭାଗର ଅଧିକାରୀ ମାନେ ତାଙ୍କ ଘର ଉପରେ ଅଚାନକ ଚଢାଉ କଲେ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଶେଷ ନହେବା ଯାଏ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ପାଖରେ ଅଟକ ରଖିଲେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଅଟକ ଥିବାବେଳେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କର ଅଚାନକ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା । ଏହାପରେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅଭିଯୋଗ କଲେ ଯେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର ଅସଦାଚରଣ ଫଳରେ ତାଙ୍କର ପିତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ଏହିପରି ଏକ ଘଟଣାର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ସେହି ପରିଣତ ବୟସରେ ପଦ୍ମପୁର ଦୌଡ଼ିଲେ । ସେ ସବୁ ବିଷୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି 'ସମାଜ' ପତ୍ରିକାକୁ ସମ୍ବାଦ ପଠାଇଲେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ସେହି ପରିଣତ ବୟସରେ ପଦ୍ମପୁର ଦୌଡ଼ିଲେ । ସେ ସବୁ ବିଷୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି 'ସମାଜ' ପତ୍ରିକାକୁ ସମ୍ବାଦ ପଠାଇଲେ ତାଙ୍କର ପ୍ରେରିତ ସମ୍ବାଦ ସତ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା । ଉକ୍ତ ସମ୍ବାଦ ମଧ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପତ୍ରପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଆୟକର ବିଭାଗ ଏହି ସମ୍ବାଦର ପରିବେଷଣରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନହୋଇ ଅଭିଯୋଗ କଲେ । ଏ ବାବଦରେ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରକାଶ କରିଥିବା ଅନ୍ୟ ସମ୍ବାଦପତ୍ରମାନେ ଭୁଲ ସ୍ୱୀକାର କରିନଥିବା ବେଳେ 'ସମାଜ' ସଂପାଦକ ଡକ୍ଟର ରାଧାନାଥ ରଥ କେତେକ କୁଚକ୍ରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରରୋଚନାରେ ଏଥି ପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ଏହା ଗୁରୁଜୀଙ୍କର ସାଧୁତା ଓ ସୁନାମରେ ଆଞ୍ଚ ଆଣିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ତାହା ଶକ୍ତ ଧକ୍କା ଦେଇଥିଲା ସମଗ୍ର ଜୀବନ ସତ୍ୟ ଓ ତଥ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ କରି ଆସିଥିବା ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଏହି ଘଟଣା ମୃତ୍ୟୁର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କରି ନେଇଥିଲା । ଯେଉଁ 'ସମାଜ'କୁ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଜୀବନ ଠାରୁ ବଳି ଭଲ ପାଉଥିଲେ ଶେଷରେ ତାହା ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁର ଅନ୍ୟତମ କାରଣ ହୋଇଥିଲା ।

ପ୍ରାୟ ଏହି ସମୟରେ ୧୯୮୩ ମେ ମାସ ୩୧ ତାରିଖରେ ଦୟାନନ୍ଦ ଶତପଥିଙ୍କର ସମ୍ବଲପୁର ସଦର ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା

। ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହରୁ ଭାରତ ଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ଦୟାନନ୍ଦଙ୍କ ସହିତ ଏକତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ କରି ଆସୁଥିଲେ । ଉଭୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାରିବାରିକ ସଂପର୍କ ରହିଥିଲା । ଗୁରୁଜୀ ଦୟାନନ୍ଦଙ୍କ ଶେଷ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଡାକ୍ତରଖାନା ଯାଇଥିଲେ । ସେଦିନ ସେ ଅନୁଭବ କଲେ ଯେ ସେ ମଧ୍ୟ ଏହାପରେ ଆଉ ବେଶୀ ଦିନ ବଞ୍ଚି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ନିରାଶ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିବା ବେଳେ ୧.୧.୧୯୮୪ ରେ ନବବର୍ଷ ଉତ୍ସବର ପାଳନ ପାଇଁ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ସାମ୍ବାଦିକ ସଂଘ ଆୟୋଜନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଅବସରରେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁଙ୍କୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଅତିଥି ରୂପେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅବସରରେ ତାଙ୍କୁ ସଂଘ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ମାନିତ କରି ଏକ ମାନପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା । ଗୁରୁଜୀ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ସେ ହିଁ ଏହି ସଂଘର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଥିଲେ ଏବଂ ଅନେକ ଦିନଯାଏ ଏହାର ସଭାପତି ରୂପେ ରହିଥିଲେ । ସେଦିନ ସେହି 'କୋଶଳ' ଭବନରେ ମାନପତ୍ର ଗ୍ରହଣ ବେଳେ ସେ ଉପଲବ୍ଧି କଲେ ଯେ ତାଙ୍କ କର୍ମଯୋଗର ଅବସାନ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେ ଜୀବନ- ସଂଗ୍ରାମରୁ ବିଦାୟ ନେଉଛନ୍ତି । ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ତାଙ୍କର ଅନେକ ବନ୍ଧୁ ତାଙ୍କର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳରେ ବିଷାଦ ଛାୟା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ।

ତା'ପରଦିନ ଜାନୁୟାରୀ ୨ ତାରିଖ ସକାଳେ ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ତାଙ୍କର ଶଳାଙ୍କ ପୁଅଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମୃତାହ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଏକ କାର୍‌ରେ ତାଙ୍କର ବଡଝିଅ କୁମୁଦିନୀ ଓ ଜ୍ୱାଇଁ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ସହ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ସାରଙ୍ଗଡ଼ ଗଲେ । ସାରଙ୍ଗଡ଼ ଶ୍ୱଶୁରାଳୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ରାତିରେ ହୃଦ୍‌ରୋଗର ଆଭାସ ପାଇ ସେ ଜାଣିଗଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ଶେଷ ସମୟ ଆସିଯାଇଛି । ସେ ଠାକୁରଙ୍କ ପୂଜା ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ବଲପୁରରୁ ଯାଇଥିବା ଜ୍ୟେଷ୍ଠାକନ୍ୟା କୁମୁଦିନୀକୁ ଗୁରୁଜୀ ମା ରୂପରେ ଦେଖୁଥିଲେ । ସେ ମା କୁମୁଦିନୀକୁ ଡାକି ତାଙ୍କୁ ଅସୁସ୍ଥତା କଥା କହିଲେ ଏବଂ ମାଙ୍କ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଅନାଇ ରହିଲେ । ଠିକ ସେହି ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଜୀବନ ଦୀପ ଲିଭିଗଲା । ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ କହୁଥିଲେ, "ତୁମେ ମାଙ୍କ ଠାରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରିଦିଅ, ମାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ହିଁ ପରମ ପିତା ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ ଲାଭ କରିପାରିବ ।" ନୃସିଂହ ଗୁରୁ ବଡ଼ ଝିଅ କୁମୁଦିନୀଙ୍କ ଠାରେ ଦିବ୍ୟ ଜନନୀଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଠାରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରିଦେଇ ପରମାତ୍ମାଙ୍କର ପରମଧାମ ଅଭିମୁଖେ ମହାପ୍ରୟାଣ କଲେ ।

ଯେଉଁ କାର୍‌ରେ ସେ ସାରଙ୍ଗଗଡ ଯାଇଥିଲେ ସେଥିରେ ତାଙ୍କର ମୃତ ଦେହକୁ ୩ ତାରିଖ ସକାଳେ ତାଙ୍କ ସମ୍ବଲପୁର ସହରର ମୁଦିପଡାସ୍ଥିତ ଲେବର କଲୋନୀର ବାସଗୃହକୁ ଅଣାଗଲା । ଦଳମତ ନିର୍ବିଶେଷରେ ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ଶେଷ ଦର୍ଶନ କଲେ । ତାଙ୍କର ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଟିକ୍ରିୟାରେ ରାଜଘାଟଠାରେ ଏତେ ଲୋକଙ୍କ ସମାଗମ ହୋଇଥିଲା ଯେ,ସେଇଥିରୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର ଅଶେଷ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଥିଲା ତାହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ବିୟୋଗରେ ଦେଶ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ,ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଓ ସାମ୍ବାଦିକଙ୍କୁ ହରାଇଲା ।

ଈଶାବାସ୍ୟମ୍

ବରପାଲି